

Інститут експериментальної
патології, онкології
і радіобіології
ім. Р.Є. Кавецького
НАН України, Київ, Україна

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «СТОВБУРОВІ НОРМАЛЬНІ І ПУХЛИННІ КЛІТИНИ: ВІДКРИТТЯ, ДІАГНОСТИКА І ТЕРАПІЯ» 5–6 жовтня 2017 р., Київ

5–6 жовтня 2017 р. в Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького Національної академії наук (НАН) України (далі — Інститут) відбулася Міжнародна наукова конференція «Стовбурові нормальні і пухлинні клітини: відкриття, діагностика і терапія». Вивчення проблеми стовбурових клітин є традиційним для Інституту. У 1977 р. саме тут було проведено I Міжнародний симпозіум «Роль стовбурових клітин в лейкозо- та канцерогенезі», а у 1981 р. — II Міжнародний симпозіум «Стовбурові та імунокомпетентні клітини в нормі і при пухлинному рості». Тепер, 40 років потому, за підтримки НАН України та Благодійного фонду «Єдність проти раку» співробітниками Інституту організовано та проведено міжнародний форум, наукові напрями якого охоплювали низку актуальних проблем у галузі дослідження та застосування стовбурових клітин: біологія нормальних і пухлинних стовбурових клітин; роль стовбурових клітин у канцерогенезі, інвазії та метастазуванні злоякісних новоутворень; пластичність фенотипу, епітеліально-мезенхімальні переходи пухлинних і нормальних стовбурових клітин; сигнальні шляхи, генетичні та епігенетичні пошкодження в стовбурових клітинах пухлин; пухлинні стовбурові клітини як фактор резистентності до терапії; стовбурова клітина і тканинна біоінженерія; етичні аспекти дослідження стовбурових клітин.

До участі у конференції було запрошено співробітників науково-дослідних установ та представників вищих навчальних закладів, фахівців у галузі репродуктивної та регенеративної медицини, біоінженерії, лікарів-онкологів, гематологів, фахівців з лабораторної діагностики. На конференції були представлені результати фундаментальних та прикладних досліджень, спрямованих на використання в клінічній практиці. Загалом учасники форуму заслухали та обговорили 35 наукових доповідей вчених Болгарії, Латвії, Казахстану, Німеччини, Польщі, США, Туреччини, України, Чехії, Швеції.

Вступним словом із побажаннями плідної співпраці конференцію відкрив директор Інституту, академік НАН України В.Ф. Чехун. Учасників форуму привітали почесні гості — президент Національної академії медичних наук (НАМН) України, академік НАМН України В.І. Цимбалюк та академік-секретар відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, академік НАН України С.В. Комісаренко. Робота форуму проходила протягом двох днів у рамках трьох сесійних засідань. Першу сесію було присвячено нормальним стовбуровим клітинам. У доповіді професор А.Ю. Петренко (Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН Украї-

ни, Харків) висвітлив біологічні властивості мезенхімальних стромальних клітин та сучасні підходи до їх використання в тканинній біоінженерії. Актуальні проблеми етики дослідження та застосування кровотворних стовбурових клітин, виділених із крові судин пуповини, розглянула Т.О. Калініченко (Інститут гематології і трансфузіології НАМН України, Київ). Доповідач детально проаналізувала світовий досвід трансплантації поліпотентних стовбурових гемопоетичних клітин і перспективу його використання в Україні. Друга сесія конференції була присвячена дослідженню пухлинних стовбурових клітин в культурі тканин та в експериментальних пухлинах. Значну зацікавленість та широку наукову дискусію викликала доповідь професора Г. Еркан (Ізмірський університет, Туреччина), в якій було експериментально обґрунтовано перспективні можливості протипухлинного застосування мезенхімальних стовбурових клітин. Третя сесія форуму об'єднала доповіді про дослідження стовбурових клітин у пухлинах людини різної локалізації і гістогенезу. Учасники форуму активно обговорили лекцію члена-кореспондента НАМН України М.І. Лісяного (Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України), в якій автор підняв тему неоднозначності під-

ходів та результатів дослідження стовбурових клітин гліальних пухлин головного мозку. Значний інтерес фахівців викликали результати досліджень співробітників відділу моніторингу пухлинного процесу та дизайну терапії, виконаних під керівництвом академіка НАН України В.Ф. Чехуна та присвячених ролі маркерів стовбурових пухлинних клітин у формуванні агресивного фенотипу та пластичності раку молочної залози. З особливою увагою учасники конференції заслухали ґрунтовні доповіді провідних вчених Інституту: лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки професора Н.М. Бережної про мезенхімальні стовбурові клітини та професора Д.Ф. Глузмана про значення вивчення лейкемічних бластних клітин в уточненні сучасної схеми нормального гемопоєзу. Значний інтерес аудиторії викликали змістовні роботи Н. Ішкітієва (Медичний університет, Софія, Болгарія) та А. Дубровської (Інститут радіоонкології, Дрезден, Німеччина).

Робота заходу завершилася обговоренням доповідей. Особливу увагу привернули виступи провід-

них закордонних фахівців і молодих вітчизняних науковців. У заключному слові В.Ф. Чехун зазначив, що форум пройшов у надзвичайно творчій науковій атмосфері та висвітлив здобутки і перспективи сучасної науки в аспекті проблеми вивчення та практичного застосування стовбурових клітин. Завершальним акордом конференції стало урочисте вручення премій молодим українським вченим спонсором заходу компанією «БіоЛабТех». Заслужені нагороди отримали Т. Борікун (Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України) та І. Горак (Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України).

Матеріали конференції опубліковано в спеціальному тематичному номері міжнародного журналу «Experimental Oncology» (2017; т. 39, № 3), з якими можуть детально ознайомитися широкі кола фахівців.

Додаткову інформацію щодо конференції можна отримати на офіційному сайті Інституту за посиланням: <http://www.iepor.org.ua/uk/conferences/events-2017-10-5-6.html>.